

Årsredovisning 2023

Utbildningsnämnden

Årsredovisning 2023

Innehållsförteckning

1 Nämndens ansvar och uppdrag	1
2 Sammanfattning.....	2
3 Händelser av väsentlig betydelse.....	2
4 Måluppfyllelse.....	3
5 Personal	6
6 Ekonomi	7
6.1 Driftredovisning.....	7
6.2 Kostnader fördelade på kostnadsslag	8
6.3 Verksamhetens nettokostnader.....	9
6.4 Volymer	11
7 Investeringsredovisning.....	12
8 Risker	12
9 Prestationer och nyckeltal	13

1 Nämndens ansvar och uppdrag

Utbildningsnämnden är ansvarig för den kommunala verksamheten med drift- och huvudmannauppgifter inom förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola samt elevhälsa i kommunal regi.

Utbildningsnämnden organiserar och tillhandahåller också olika tjänster och uppdrag för samtliga barn och elever som är folkbokförda i Danderyds kommun. Detta ansvar innefattar bland annat:

- resursfördelning genom barn- och elevpeng till verksamheter inom utbildningssystemet,
- bidrag för skolskjuts och särskilt stöd,
- myndighetsutövning i enlighet med skollagen gällande skolplikt (grundskola) och kommunalt aktivitetsansvar (gymnasieskola),
- godkännande och tillsyn av fristående förskolor i Danderyd,
- kvalitetsuppföljning.

Utbildningsnämnden, och dess verksamheter, ska förhålla sig till en rad statliga styrdokument, utöver de kommunala styrdokument. Exempel på dessa är bland annat skollagen, läroplanerna för de olika skolformerna, barnkonventionen, förvaltningslagen och offentlighets- och sekretesslagen.

2 Sammanfattning

Trots de senaste årens ekonomiska utmaningar fortsätter utbildningsverksamheterna i Danderyds kommun tillhöra toppskiktet när det gäller resultat och kvalitet. Detta bekräftas i såväl interna som externa mätningar och granskningar. Elevernas betyg respektive meritvärde är till exempel de högsta eller bland de högsta i landet. Trots den höga måluppfyllelsen finns det utrymme för förbättringar inom vissa målområden. För år 2023 redovisar nämnden en positiv avvikelse mot budget med 15,1 miljoner kronor vilket motsvarar 2 procent av budgeterade nettokostnader. Utbildningsnämndens hemkommunansvar redovisar en positiv avvikelse på 25,0 miljoner kronor för 2023. Främsta anledning är färre, i Danderyd folkbokförda, barn och elever än budgeterat samt lägre kostnader för skolskjuts. Utbildningsnämndens verksamheter i egen regi redovisar en negativ avvikelse på 9,9 miljoner kronor, främst till följd av för låga intäkter inom grundskolorna. Förskolorna i egen regi samt Danderyds gymnasium redovisar en ekonomi i balans. Som huvudman för förskolor och skolor i egen regi fortsätter utbildningsnämnden med planerade åtgärder för att komma till rätta med underskottet.

3 Händelser av väsentlig betydelse

- Under 2023 har kommunens elevantal fortsatt att sjunka, i enlighet med tidigare år. Utmaningarna för skolorna är att elevantalet blir för lågt vilket skapar svårigheter för dem att genomföra verksamheten med en budget i balans. 2023 har därför fokus för utbildningsnämnden varit att utreda olika möjligheter för att få skolornas ekonomi i balans. Bland annat har en skolutredning initierats för att se över skolornas och förskolornas lokaler och förutsättningar.
- En organisatorisk förändring av skolornas idrottshallar är beslutad av kommunfullmäktige. Ansvaret för idrottshallarna flyttas till Kultur- och fritidsnämnden från och med augusti 2024, i syfte att skolorna endast ska behöva betala för faktiskt nyttjande av idrottshallarna.
- Den fristående förskolan på Tranholmen, Tranbärs förskola, valde i februari, efter att dåvarande tillfälliga bygglov för den så kallade Prämen gick ut, att omlokalisera verksamheten till lokaler på Kornvägen (Stocksund). I september fattade huvudmannen, Tranbärs omsorg AB, beslut om att lägga ned verksamheten och därmed avveckla Tranbärs förskola.
- I april brann Enebo förskola ned till grunden. Till en början omlokaliserade enheten verksamheten till Prästkragens lokaler. Den 31 juli valde dock huvudmannen att avveckla hela verksamheten. Samtliga barn erbjöds plats på andra förskolor.
- I juni fattade utbildningsnämnden beslut om att återkalla godkännandet för Skattkistan. I december fattade utbildningsnämnden även beslut om att återkalla godkännandet för Prästkragens förskola. Båda förskolorna hade samma huvudman – S2H Förskolor AB. Besluten fattades på grund av missförhållanden som på ett allvarligt sätt rubbade förutsättningarna för verksamheten att fortsätta.

- I juni tecknades avtal med en ny leverantör (Mitt skolval) till kommande års skolval. Leverantören ska bistå kommunen med att digitalisera skolvalsprocessen vilket ska ersätta tidigare års manuella hantering.
- En renovering och ombyggnad av Enebybergs skola har påbörjats. Under hösten flyttade ca 200 elever från lokalen Eneby därför in i tillfälliga paviljonger på skolgården.
- Förvaltningen har påbörjat uppsökande verksamhet utifrån ny lagstiftning gällande förskola för barn 3-5 år.
- I september antog utbildningsnämnden nya mål för innevarande mandatperiod. I december antogs även, inom ramen för 2024 års verksamhetsplan, tillhörande nyckeltal. I samma nämnd (december) antog även utbildningsnämnden en plan för systematiskt kvalitetsarbete.

4 Måluppfyllelse

4.1 Hög kvalitet

Danderyds kommun erbjuder service och tjänster av hög kvalitet. Detta innebär att kommunens invånare och näringsliv erbjuds ett gott bemötande, hög tillgänglighet och delaktighet i kontakt med kommunens verksamheter. Kommunen strävar efter öppen dialog där kommunens invånare, föreningar och organisationer ges möjlighet till inflytande. Danderydsborna ska erbjudas en bra och attraktiv service. En positiv utveckling av de kommunala kärnområdena skola, barn- och äldreomsorg skall sättas i fokus.

4.1.1 Mål: Utbildningsnämnden genomför tillsyn av fristående förskolor, utövar insyn i fristående grundskolor samt genomför kvalitetsdialoger med alla huvudmän med verksamhet i Danderyds kommun

Bedömning 2023

● Målet är uppfyllt

Kommentar 2023

Utbildningsnämnden har genomfört tillsyn av fristående förskolor helt i enlighet med plan. Planen anger att utbildningsnämnden ska genomföra tillsyn på samtliga fristående förskolor - i skrivande stund 20 förskolor - under en treårsperiod. Detta innebär att minst sju förskolor ska få tillsynsbesök varje kalenderår/läsår. Detta är nu genomfört. Under vår och höst har följande enheter (huvudman inom parentes) fått genomgå ordinarie tillsynsbesök:

- Familjedaghemmet Enbusken (Susanne Åkesson, enskild firma)
- Nora Familjedaghem (Ann Sofie Lunde, enskild firma)
- Enebydungens förskola (Enebydungen AB)
- Enebybergs Montessoriförskola (Enebybergs Montessoriförskola AB)

- Villa Solvi (Förskolan Villa Solvi AB)
- Vendestigens förskola (Vendestigens förskola & skola AB)
- Montessori Svalan Djursholm (Tamaris Holding AB)
- Montessori Svalan Rindavägen (Tamaris Holding AB)
- Montessori Svalan Danderyd (Tamaris Holding AB)
- Svea Montessori (Svea Montesoriförskola, ekonomisk förening)
- Småbarnsskolan (Danderyds Enskilda skola AB)

Verksamhetschefer för den kommunala skolan och förskolan har genomfört kvalitetsdialoger med kommunala enheter under 2023. Kvalitetsdialogerna har skett på enheterna och utgått från enheternas inskickade dokumentation, resultat och i övrigt aktuella frågor. Verksamhetscheferna har sammanfattat utfallet av kvalitetsdialogerna i respektive kvalitetsrapport, rapporter som antogs av UN i november 2023 (UN 2023/1071 och UN 2023/1069).

Bildningsförvaltningen har hållit informationsmöten med fristående grundskolor under 2023. Informationsmötena har handlat om aktuella frågor, t ex förändrat förfarande i kommande skolval. Bildningsförvaltningen har även träffat fristående skolor med anledning av pågående skolutredning. Mötet syftade till att kartlägga framtida lokalbehov för skolor i kommunen.

Nyckeltal	Utfall	Mål	Bedömning
Antal genomförda kvalitetsdialoger	Samtliga enheter med kommunal huvudman	Samtliga enheter och huvudmän	
Antal genomförda tillsynsbesök	11	7	

4.1.2 Mål: *Utbildningsnämnden har god insyn i vuxenutbildningen*

Bedömning 2023

 Målet är delvis uppfyllt

Kommentar 2023

Under året har KCNO försett Danderyds kommun med en kvalitetsrapport som innehåller kommunspecifika uppgifter om en mängd olika datapunkter, till exempel antal studerande, ålder, kön, studenters upplevda nöjdhet, kunskapsresultat med mera. I sammanfattningen gör verksamhetschefen en övergripande analys av läsåret där aktuella utvecklingsområden belyses. För att utbildningsnämnden framgent ska få en ännu bättre insyn i vuxenutbildningen behöver KCNO:s kvalitetsrapport utvecklas ytterligare, bland annat avseende statistikens kvalitetssäkring. I nuläget råder vissa oklarheter gällande definitioner och urval i det statistiska underlaget.

Nyckeltal	Utfall	Mål	Bedömning
Implementerat och utvecklat kvalitetsdokument med Danderydsspecifik analys av målpuppfyllelse.	Delvis	-	

4.2 Hög effektivitet

Danderyds kommuns verksamheter samverkar och gör rätt prioriteringar för att nå effektivitet. God ekonomisk hushållning ska vara en vägledande princip för all kommunal verksamhet. Danderyds kommun ska ha en låg kommunalskatt

4.2.1 Mål: Utbildningsnämnden har transparenta och hållbara modeller för ersättningssystem till verksamheterna

Bedömning 2023

 Målet är uppfyllt

Kommentar 2023

Efter tidigare års skolpengsutredning och en reviderad resursfördelningsmodell har utbildningsnämnden en transparent och hållbar modell för ersättning till förskolorna och skolorna. För 2023 åtog sig utbildningsnämnden att implementera förskolans nya resursfördelningsmodell, en modell som föregicks av en utredning som genomfördes året dessförinnan. Utredningen omfattade en genomlysning av dåvarande modell, dess beräkningsgrunder och förslag på justeringar i modellens konstruktion.

Nyckeltal	Utfall	Mål	Bedömning
Reviderad resursfördelningsmodell för förskolan	Ja	-	

4.2.2 Mål: Utbildningsnämnden har plan för att optimera kapacitet och utbud av utbildningsverksamhet

Bedömning 2023

 Målet är delvis uppfyllt

Kommentar 2023

Utbildningsnämnden står fortsatt inför utmaningar gällande överskott av skolplatser i kommunen. Bildningsförvaltningen kommer i samverkan med kommunledningskontoret och tekniska kontoret fortsatt att arbetet med pågående skolutredning. Det handlar dels om att minska antalet skolplatser, dels om att skapa attraktiva och ekonomiskt hållbara skolenheter. Skolutredningen ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast juni 2024.

Nyckeltal	Utfall	Mål	Bedömning
En behovsanalys av aktuella och framtida lokalbehov genomförs	Delvis	-	

4.2.3 Mål: I Danderyd bedriver alla kommunala verksamheter en kostnadseffektiv verksamhet (egenregi)

Bedömning 2023

 Målet är ej uppfyllt

Kommentar 2023

Förskolorna i egen regi uppnår budget i balans. De har utifrån sina förutsättningar med ett ojämnt fördelat barnunderlag, både geografiskt och över året förmått att hålla sig väl inom budget och uppvisar en kostnadseffektiv verksamhet. Även gymnasieskolan i egen regi, Danderyds gymnasium, uppnår en budget i balans. Gymnasiet har vänt tidigare års underskott genom effektiviseringsarbete kombinerat med ett framgångsrikt arbete med att öka antalet elever jämfört med tidigare år. Ett par grundskolor uppvisar ett underskott jämfört med budget. Många skolor i egen regi har utmaningar med överkapacitet som uppstått när antalet elever minskar inom kommunen samtidigt som konkurrens med fristående skolor bidrar till överkapacitet i vissa kommundelar. Totalt sett är bedömningen att det finns behov av ytterligare översyn och beslut för att uppnå en kostnadseffektiv verksamhet inom grundskolan i egen regi. I bedömningen av huruvida en enskild verksamhet är kostnadseffektiv är det av vikt att ta hänsyn till givna förutsättningar som elevantal i förhållande till eventuell överkapacitet eller beredskap för att ta emot nya elever.

Nyckeltal	Utfall	Mål	Bedömning
Kommunala förskolor, grundskolor och gymnasieskola håller budget	Nej	-	

5 Personal

Nedanstående tabell visar antal personer och antal årsarbetare jämfört med föregående år.

		Antal personer 2023	Antal årsarbetare 2023	Antal årsarbetare 2022	Förändring
Månadsavlönade	Tills vidare	803	760,56	745,1	15,5
Månadsavlönade	Visstid	102	78,62	95,5	-16,8
Månadsavlönade	Samtliga Anställningsformer	896	839,18	840,6	-1,4
Timavlönade	Visstid	56	0,00	0,0	0,0

Timavlönade	Samtliga Anställningsformer	56	0,00	0,0	0,0
Övriga anställningsgrupper	Visstid	9	0,00	0,0	0,0
Övriga anställningsgrupper	Samtliga Anställningsformer	9	0,00	0,0	0,0

Fotnot: Siffrorna som anges i kolumnerna för 2023 är preliminära och kan komma att justeras något med anledning av viss fördröjning av rapportering.

Med årsarbetare menas i detta fall summan av månadsavlönade medarbetares sysselsättningsgrad enligt avtal omräknat till heltider. Detta innebär exempelvis att en föräldraledig medarbetare och dess vikarie räknas som två årsarbetare trots att endast en av dem är på plats och arbetar. Det finns därför en viss grad av felmarginal att beakta i siffrorna.

Central förvaltning har 30 årsarbetare per 31 december 2023, vilket är en ökning med två årsarbetare jämfört med föregående år. Ökningen är en följd av den utökade centrala elevhälsan och anställningen av skolpsykologer. Förvaltningens administrativa chef har slutat under året och temporärt ersatts med en tillförordnad administrativ chef på konsultbasis.

Förskolorna i egen regi har 169 årsarbetare per 31 december 2023, vilket är fyra årsarbetare fler än föregående år.

Skolorna i egen regi har 627 årsarbetare per 31 december 2023, vilket är en minskning med fem årsarbetare jämfört med föregående år.

Övrig verksamhet egen regi har 14 årsarbetare per 31 december 2023, vilket är en minskning med två årsarbetare jämfört med föregående år till följd av färre elever hos Enheten för flerspråkighet.

Sjukfrånvaron för utbildningsnämndens verksamheter ligger 2023 på 6 procent, vilket är i nivå med föregående år. Inom förskolan har sjukfrånvaron varit något högre än i övriga verksamheter, men har under 2023 sjunkit från 11 procent till 9 procent.

Personalomsättning egen begäran ligger på 9 procent, vilket är något lägre än föregående år då siffran var 10 procent. Inom förskolan har personalomsättningen varit lägre än i övriga verksamheter.

6 Ekonomi

För år 2023 redovisar nämnden en positiv avvikelse mot budget med 15,1 miljoner kronor vilket motsvarar 2 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen beror främst på en positiv avvikelse mot budget på 25,0 miljoner kronor för utbildningsnämndens hemkommunansvar. Främsta anledning är färre, i Danderyd folkbokförda, barn och elever än budgeterat samt lägre kostnader för skolskjuts. Antalet barn inom förskolan är högre än budgeterat medan antalet barn inom grundskolan är avsevärt lägre än budgeterat. Utbildningsnämndens verksamheter i egen regi gör ett underskott på 9,9 miljoner kronor, till följd av underskott inom grundskolorna. Förskolorna i egen regi samt Danderyds gymnasium redovisar 2023 en ekonomi i balans.

6.1 Driftredovisning

Tabellen nedan visar nämndens intäkter och kostnader jämfört med budget och föregående år. Intäkter och kostnader inkluderar även interna transaktioner, främst i form av utbetald peng mellan utbildningsnämndens hemkommunansvar och förskolor/skolor i egen regi.

Mnkr	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2022
Intäkter	786,1	798,3	12,2	2%	784,3
Kostnader	-1 742,4	-1 739,4	3,0	0%	-1 699,1
Nettokostnader	-956,2	-941,1	15,1	2%	-914,7

Utbildningsnämndens intäkter för 2023 uppgår till 798,3 miljoner kronor, vilket är 12,2 miljoner kronor (2 procent) högre än budgeterat. Utbildningsnämndens hemkommunansvar redovisar 16,0 miljoner kronor högre intäkter än budgeterat, till följd av statsbidrag som ej var beslutade vid budgetering, högre avgifter för förskola och fritidshem samt högre momsbidrag. Utbildningsnämndens verksamheter i egen regi redovisar 3,8 miljoner kronor lägre intäkter än budgeterat, främsta anledning är för få elever i grundskolorna. Förskolorna och Danderyds gymnasiet redovisar högre intäkter än budgeterat för helåret.

Utbildningsnämndens kostnader för 2023 uppgår till 1 739,4 miljoner kronor, vilket är 3,0 miljoner kronor (0 procent) lägre än budgeterat. Hemkommunens kostnader är 9,0 miljoner kronor lägre än budgeterat till följd av färre barn och elever samt lägre kostnader för skolskjuts. Därutöver har den positiva avvikelsen reducerats med 6,5 miljoner kronor av kostnaderna för statsbidraget kvalitetshöjande åtgärder i förskolan som ej var budgeterat. Utbildningsnämndens verksamheter i egen regi redovisar 6,0 miljoner kronor högre kostnader än budgeterat, främst till följd av en utebliven budgeterad hyressänkning.

6.2 Kostnader fördelade på kostnadsslag

Tabellen nedan visar utfall och budget för nämnden fördelat på kostnadsslag.

Kostnadsslag (mnkr)	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2022
Anslag	-30,2	-29,3	0,8	3%	-24,1
Volym	-926,0	-901,9	24,2	3%	-884,4
Egen regi	0,0	-9,9	-9,9	n/a	-6,2
Nettokostnader	-956,2	-941,1	15,1	2%	-914,7

Budgeten för kostnadsslaget anslag består till största del av kostnader för nämnd och förvaltning samt övrig verksamhet. Den positiva avvikelsen mot budget på 0,8 miljoner kronor för 2023 är främst till följd av lägre kostnader för övrig verksamhet.

Budgeten för kostnadsslaget volym består till största del av kostnader för utbetald barn- och elevpeng till verksamheter inom utbildningssystemet. Även tilläggsbelopp och verksamhetsstöd för barn i behov av särskilt stöd samt kostnader för skolskjuts ingår i volym. Den positiva avvikelsen mot budget på 24,2 miljoner kronor för 2023 är en följd av färre barn och elever än budgeterat samt lägre kostnader för skolskjuts.

Budgeten för kostnadsslaget egen regi består av intäkter och kostnader för de förskolor, skolor och övrig verksamhet som bedrivs med Danderyds kommun som huvudman. För 2023 redovisar egen regi ett underskott mot budget på 9,9 miljoner kronor, till följd av ekonomiska utmaningar inom ett fåtal grundskolor. Förskolorna i egen regi och Danderyds gymnasium har en budget i balans 2023.

6.3 Verksamhetens nettokostnader

Tabellen nedan visar nämndens nettokostnader per verksamhet jämfört med budget och föregående år.

Ansvär (mnkr)	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2022
Nämnd och förvaltning	-24,8	-24,7	0,1	0%	-20,2
Förskola	-184,7	-183,5	1,2	1%	-177,0
Grundskola	-535,2	-521,7	13,5	3%	-513,2
Gymnasium	-171,2	-169,4	1,8	1%	-162,2
Kommunal vuxenutbildning	-8,2	-7,4	0,8	10%	-6,9
Anpassad skola	-28,3	-21,1	7,2	25%	-25,3
Övrig verksamhet	-3,8	-3,4	0,4	11%	-3,7
Summa UN hemkommunansvar	-956,2	-931,2	25,0	3%	-908,5
Central förvaltning egen regi	0,0	0,2	0,2	n/a	0,0
Förskolor egen regi	0,0	0,0	0,0	n/a	1,5
Ungdom och skola egen regi	0,0	-10,5	-10,5	n/a	-7,8
Övrig verksamhet egen regi	0,0	0,5	0,5	n/a	0,0
Summa UN egen regi	0,0	-9,9	-9,9	n/a	-6,2
Summa Utbildningsnämnden	-956,2	-941,1	15,1	2%	-914,7

6.3.1 Utbildningsnämndens hemkommunansvar

Nämnd och förvaltning

Nämnd och förvaltning redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,1 miljoner kronor, vilket är att betrakta som i nivå med budget.

Förskola

Förskola redovisar en positiv avvikelse mot budget med 1,2 miljoner kronor vilket motsvarar 1 procent av budgeterade nettokostnader.

Antal barn i förskolan har varit 2 procent fler än budgeterat under 2023, vilket har resulterat i 3,0 miljoner kronor högre kostnader för utbetald peng. Kostnaderna för nyanlända barn var 0,4 miljoner kronor lägre än budget. Föräldraavgifter reducerar underskottet genom 2,0 miljoner kronor högre intäkter än budgeterat. Även tilläggsbelopp och verksamhetsstöd för barn i behov av särskilt stöd bidrar positivt med 1,5 miljoner kronor i lägre kostnader än budgeterat.

Grundskola

Grundskola redovisar en positiv avvikelse mot budget med 13,5 miljoner kronor vilket motsvarar 3 procent av budgeterade nettokostnader.

Antal elever i grundskolan har varit 2 procent färre än budgeterat under 2023 vilket har resulterat i 10,0 miljoner kronor lägre kostnader för utbetald peng. Kostnaderna för modersmål och nyanlända elever har varit 0,8 miljoner kronor lägre än budget. Utbetalda tilläggsbelopp och verksamhetsstöd för elever i behov av särskilt stöd har varit 0,3 miljoner kronor högre än budgeterat. Under året har förvaltningen arbetat aktivt med att sänka kostnaderna för skolskjuts vilket resulterat i 3,0 miljoner lägre kostnader för grundskola.

Gymnasium

Gymnasium redovisar en positiv avvikelse mot budget med 1,8 miljoner kronor vilket motsvarar 1 procent av budgeterade nettokostnader.

Antal elever i gymnasium har varit i nivå med budget. En något lägre genomsnittlig programpeng än budgeterat resulterar i en positiv avvikelse på utbetald peng på 0,5 miljoner kronor. Den genomsnittliga programpengen påverkas av vilka program som Danderyds elever väljer att gå då programmen har olika pris. 1,1 miljoner kronor i lägre kostnader för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd för elever i behov av särskilt stöd samt 0,2 miljoner kronor i lägre övriga kostnader bidrar också till avvikelsen mot budget.

Kommunal vuxenutbildning

Kommunal vuxenutbildning redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,8 miljoner kronor vilket motsvarar 10 procent av budgeterade nettokostnader. Främsta orsak är lägre kostnader för gymnasial vuxenutbildning. Under året har utbildningsnämnden beslutat att erbjuda SFI för ukrainare, vilket täcktes av erhållna statsbidrag.

Anpassad skola

Anpassad skola redovisar en positiv avvikelse mot budget med 7,2 miljoner kronor vilket motsvarar 25 procent av budgeterade nettokostnader.

Antalet elever har under året varit i genomsnitt fyra färre än budgeterat i såväl anpassad grundskola som i anpassad gymnasieskola vilket resulterat i 4,0 miljoner kronor lägre kostnader för utbetald peng. En genomsyn av skolskjutsen samt det faktum att det har varit färre elever, har resulterat i 3,2 miljoner kronor lägre kostnader än budgeterat för skolskjuts.

Övrig verksamhet

Övrig verksamhet redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,4 miljoner kronor vilket motsvarar 11 procent av budgeterade nettokostnader, bland annat till följd av lägre kostnader för Våga Visa.

6.3.2 Utbildningsnämndens verksamheter i egen regi

Central förvaltning egen regi

Central förvaltning egen regi redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,2 miljoner kronor för 2023.

Förskolor egen regi

Förskolorna i egen regi redovisar en budget i balans.

Förskolornas intäkter under 2023 avviker positivt mot budget med 3,5 miljoner kronor, vilket främst beror på att ersättning för särskilt stöd och statsbidrag (kvalitetshöjande åtgärder i förskolan) överstiger budget. Överskottet på intäkter har reducerats av 3,5 miljoner kronor i högre kostnader än budgeterat, främst för tillfälligt inhyrd personal och övriga verksamhetskostnader som livsmedel, förbrukningsinventarier samt lek- och undervisningsmaterial.

Ungdom och skola egen regi

Grundskolorna i egen regi redovisar en negativ avvikelse mot budget med 10,5 miljoner kronor. Underskottet hänförs till utebliven hyressänkning och två enheter som redan i budgetarbetet hade utmaningar med att lägga en budget i balans till följd av det sviktande elevunderlaget. Resultatet av skolvalet inför höstterminen innebar också att några av skolorna fick färre elever än budgeterat.

För grundskolorna totalt är intäkterna 3,6 miljoner kronor lägre än budget. Flera skolor har dock haft högre intäkter än budgeterat till följd av 5,5 miljoner kronor i ej budgeterade statsbidrag (främst Likvärdig skola, Spetsutbildning, Inköp av vissa läromedel och Lärarassistenter). Flera av dessa statsbidrag innebär dock högre kostnader i form av olika satsningar alternativt att det är ersättning för förhöjda kostnader som skolorna redan har drabbats av som till exempel inköp av undervisningsmaterial. Därutöver har övriga verksamhetskostnader varit högre än budgeterat, främst livsmedel och förbrukningsinventarier. Totalt överstiger grundskolornas kostnader budgeten med 6,9 miljoner kronor.

Danderyds gymnasium redovisar en budget i balans. Intäkterna har varit 3,5 miljoner kronor högre än budget, främst till följd av ej budgeterade statsbidrag och hyresintäkter. Överskottet på intäkter har reducerats av 3,5 miljoner kronor högre kostnader än budgeterat, främst hyreskostnad som översteg budget med 2,5 miljoner kronor.

Övrig verksamhet egen regi

Övrig verksamhet egen regi redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,5 miljoner kronor 2023 och beror främst på lägre kostnader hos enheten för flerspråkighet.

6.4 Volymer

Antal (stycken)	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2022
Förskola	1 508	1 545	37	2%	1 532
Grundskola	4 824	4 732	-92	2%	4 908

Gymnasium	1 734	1 737	3	0%	1 680
Anpassad skola	45	37	-8	22%	41
Summa antal	8 111	8 051	-60	1%	8 161

Beräkningen av antal barn och elever i budget 2023 är baserad på befolkningsprognosen från april 2022. Budgeterade kostnader beräknas utifrån befolkningsprognosen samt vissa antaganden, exempelvis gällande andel som går på fritids och en fördelning av gymnasieelever på olika program. Totalt sett avviker det faktiska antalet barn och elever med 1 procent jämfört med budget. Dock förekommer större variationer mellan olika verksamheter. Antalet inskrivna barn i förskolan har varit högre än budgeterat under 2023, medan antalet elever i grundskolan har varit färre än budgeterat. Antal gymnasieelever har varit i linje med budget. För den anpassade skolan har den procentuella avvikelser varit 22 procent (åtta färre elever), vilket ger stora avvikelser på kostnaderna då ersättningen per elev är hög i den anpassade skolan.

7 Investeringsredovisning

Projekt (mnkr)	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse	Avvikelse %
Investeringar egen regi	3,0	1,6	1,4	46%
Summa Investering helår	3,0	1,6	1,4	46%

Årets investeringsutfall uppgår till 1,6 miljoner kronor vilket innebär lägre utgifter än budget med 1,4 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på att både förskolor och skolor arbetar aktivt med att minska sina kostnader, vilket även innebär att vara restriktiva med inköp av inventarier.

8 Risker

Utbildningsnämndens hemkommunansvar

Budgeten består till allra största del av kostnader för grundbelopp till förskola, skola, gymnasium, anpassad skola och vuxenutbildning. Det ekonomiska utfallet är kopplat till volym och därmed inte möjligt att påverka annat än via nivån på peng som beslutas av kommunfullmäktige. Beräkningen av antal barn och elever i budget 2024 är baserad på aktuell befolkningsprognos. Budgeterade kostnader beräknas utifrån befolkningsprognosen samt vissa antaganden, exempelvis gällande andel som går på fritidshem och andel som går på respektive gymnasieprogram. Riskerna består främst i avvikelser från förväntade volymer.

Utbildningsnämndens verksamheter i egen regi

Ett stort inflöde av barn har medfört att förvaltningen under 2023 fått erbjuda barn plats i andra kommundelar än var de är folkbokförda. Platsgarantin har uppfyllts om än platserna inte alltid har kunnat beredas i närområdet. Till följd av detta utreder förskolorna i egen regi möjligheten att utöka antalet förskoleplatser under 2024.

Vi ser en fortsatt stor risk att grundskolan årskurs F-6 inte kommer att nå en budget i balans under 2024. Främst på grund av överkapacitet av antalet skolplatser. För att anpassa

verksamhetens kostnader till det sviktande elevunderlaget har skolorna påbörjat en övertalighetsprocess som förväntas ge effekt först till höstterminen 2024. Beroende på resultatet av skolvalet kan enheterna behöva vidta ytterligare åtgärder om de inte erhåller budgeterat elevantal för höstterminen. Under 2024 ska löneavtal för Sveriges lärare omförhandlas och det är ännu osäkert vilka ökade kostnader detta kommer att medföra.

9 Prestationer och nyckeltal

Se bilaga Prestationer och nyckeltal.